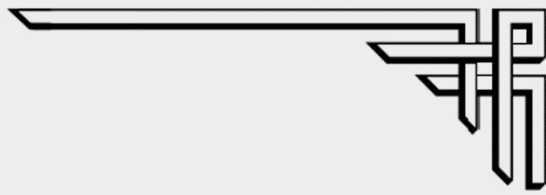

על הצדיקים

ועל החסידים

עלון שבועי להפצת אור תורתם של הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, והתקשרות בנשמתם הטהורה

– השבוע –

מאמר מיוחד, מי ומה הוא "בעל השדה"

מומלץ לשמור

עשי"ק פי תרומה תשפ"ב

יוצא לאור, מופץ, ומחולק לזכוי הרבים ע"י אגודת 'יוסף אהבה' 054-844-3818

פרשת

תוכן עניינים

- ג..... עלים ממאמר 'בעל השדה' א
- ג..... מאמר 'בעל השדה'.....
- ד..... נשמות הצדיקים.....
- ה..... תיקון נשמת אלישע בן אבויה.....
- ו..... ויצחק לאן הלך (?).....
- ו..... עבודת בעל השדה.....
- ז..... נשמות ערמילאין.....
- ח..... איך נעשה בעל השדה.....
- י..... תוצאות התיקון.....
- יא..... בעל השדה ממשיך לאהר פטירתו.....
- יא..... להתפלל להיקשר בבעל השדה.....
- יב..... ושים חלקנו עמם.....
- יג..... טובת עינו של משה רבנו.....
- טו..... מלווה מלכה עם הבעש"ט.....

עלים ממאמר 'בעל השדה'

אך מחמת ולא מצאנו צדיקים שנפטרו באדר א' בשבוע זה.

ראינו לנכון להביא השבוע עלים ממאמרנו "בעל השדה" – כי גם הוא עניינו בשבח ומעלת הצדיקים.²

בס"ד ובשמחה רבה נכנסנו להודש אדר א'. הן אמת כי עלוננו שם לו למטרה לעסוק בכל שבת בפמירת הצדיקים של אותו שבוע, דרכיהם ותורתם.

מאמר 'בעל השדה'

ועביד ליה שורין שורין בגנתא ואוליד ואצמח ועביד פרין, ומנייהו אתון עלמא, הדא הוא דכתיב, (תהלים צז) אור זרוע לצדיק וגו'.⁴

והן אמת כי אין לנו הבנה ועסק בנסתרות, אך לעמוד ולחשות בעניין זה לא יכולנו, ובפרט עתה, עת עקבתא דמשיחא שמעיינות חכמה נפתחים, ויש תועלת גדולה בהבנת מושג זה של "גננא דגנתא" – ובלשונונו – "בעל השדה"⁵, אמרנו לנסות בסיעתא דשמיא לברר

בוהר הקדוש (ח"ב קסו): מדבר בעניין ש"י עולמות המתקנות להם לצדיקים לעתיד לבוא³, ומבאר שם בעניין ר"ז אורות הבאים מצד ימין ונקראים אור ראשון, וק"ג אורות הבאים מצד שמאל, שיחד הם שלוש מאות ועשר. ואלו האורות מתוקנים לצדיקים, ומהם מתפשט כמה וכמה אוצרות המדה. ע"ש. ושם, "האי אור זרע ליה קודשא בריך הוא בגנתא דעדנוי, ועביד ליה שורין שורין, על ידוי דהאי צדיק, דאיהו גננא דגנתא, ונטיל להאי אור, וזרע ליה זרועא דקשומי.

¹ "להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא", י"ש בגימטריא תלת מאה ועשרה הוי.

⁴ תרגום: האור הזה זרע אותו הקדוש ברוך הוא בגן עדנו, ועשה אותו שורות שורות על ידי הצדיק הזה, שהוא הגנן של הגן, ונטל את האור הזה זרע אותו זרע אמת, ועשה אותו שורות שורות בגן, והוליד והצמיח ועשה פרות, ומהם נוון העולם. זהו שכתוב אור זרע לצדיק וגו'.

⁵ הפירוש לעברית הוא "גנן הגן" ונתבאר בספרים הקדושים שהוא "בעל השדה".

¹ שצדיק שנפטר בשנה פשוטה בחודש אדר, הילולתו תהיה באדר ב'. והוא ע"פ פסק מרן בשולחנו הטהור (ס' תקסח ס"ז) דלעולם הולכים אחר אדר ב' (ע"ש).

וע"ע בחזון עובדיה פורים עמ' לב והלאה. [אגב, אם לציבור היקר נודע על צדיקים שנפטרו באדר א', נשמח שישלחו למערכת]

² הבאנו כאן קיצור הדברים (והם אינם מוגהים), ובע"ה ייצא בקרוב בקונטרס מורחב. [נשמח לקבל עד אז הערות והארות במאמר המובא כאן].

³ ראה סנהדרין (ק). עתיד הקב"ה ליתן לכל צדיק וצדיק ג' מאות ועשרה עולמות שנאמר (משלי ח, כא).

פרשת

לפניו, רבש"ע "מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו". הושיט אצבעו קמנה ביניהן ושרפם, וכן כת שניה. כת שלישית אמרו לפניו, רבש"ע ראשונים שאמרו לפניך מה הועילו כל העולם כולו שלך הוא כל מה שאתה רוצה לעשות בעולמך עשה. ע"ש.

אך במדרש (בראשית רבה ח', ז') מצינו דעת רבי יהושע שאמר, בנפשותם של צדיקים נמלך וברא את העולם.⁷ נמצא, כי נשמות הצדיקים הם קדמונים לבריאת העולם, ויתירה מזו, בכוחם לשלוט אף בענייני הבריאה ולהיות שותפים להחלטותיה, בבחינת הא דביארו חז"ל (מועד קטן מז:), דברי הפסוק "אמר אלהי ישראל לי דבר צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת אלהים" (שמואל ב כג', ג'), מאי קאמר, א"ר אבהו הכי קאמר "אמר אלהי ישראל לי דבר צור

(ואפילו, ב' וג' גרגירים) בעניין זה, וה' הטוב לא ימנע טוב להולכים בתמים החפצים בהבנת הדברים.

נשמות הצדיקים

הנה בתחילת פרשת בראשית, ביום השישי לבריאה, נאמר, "ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וגו'" ועמדו רבותינו בלשון זו של "נעשה", דלכאורה היה צריך להיות "אעשה", שהרי היה בעת ההיא הקב"ה יחיד בעולמו.⁶ והנה רש"י הקדוש (שם) ביאר, "ענותנותו של הקב"ה למדנו מכאן, לפי שהאדם הוא בדמות המלאכים ויתקנאו בו, לפיכך נמלך בהן". והוא על פי דברי הגמרא בסנהדרין (לח:), אמר רב יהודה א"ר בשעה שבקש הקב"ה לבראות את האדם ברא כת אחת של מלאכי השרת, אמר להם, רצונכם נעשה אדם בצלמנו(?) אמרו לפניו, רבש"ע מה מעשיו(?) אמר להן, כך וכך מעשיו. אמרו

התורה שהיא נשמותיהם של צדיקים, ששים ריבוא ישראל וששים ריבוא אותיות לתורה, וכל נשמה ונשמה שורשה ואחיזתה מאות אחת שבתורה כנודע. ובאופן אחר ראה לגאון חיד"א (מדבר קדמות מערכת א אות ב). שכתב, ועתה ראיתי בספר ילקוט ראובני על פסוק נעשה אדם שכתב משם הרב מגלה עמוקות (אופן ע"ד) "נעשה" - ר"ת נ'מלך ע"ם ש'מאי הלל, שהם כלל כל נשמות הצדיקים לכן קראם רשב"י במסכת חגיגה אבות העולם כי הם ממש אבות העולם שמאי משמאל המרכבה הלל מימין המרכבה וכו'.

⁶ וראה דברי רש"י הקדוש (שם), שאף על פי שלא סייעוהו ביצירתו, ויש מקום למינים לרדות, לא נמנע הכתוב מללמד דרך ארץ ומדת ענוה, שיהא הגדול נמלך ונוטל רשות מן הקטן.
⁷ וראה בפירוש הסולם לזוהר חדש (במדבר פרשת בלק מאמר אוצר הנשמות אות יב), כי בטרם שנברא העולם, כל רוחות הצדיקים היו גנוזים במחשבה לפניו. כל אחד ואחד, בצורתו. כיון שצייר העולם, נתגלו כולם ועמדו בצורתם לפניו, שם במרומי רקיעים. אחר כך נתן אותם באוצר אחד בגן עדן של מעלה. וע"ע שם. וראה בספר "ולא עוד אלא" (פ"ג, שכתב, ודע שמה שאמרו רבותינו ז"ל שנתיעץ בנשמות הצדיקים, היינו

מאדם הראשון קודם החטא, והם נשמות הצדיקים¹¹ [ב"ה" הידועה].

ישראל" אני "מושל באדם", מי מושל בי, "צדיק" שאני נוזר נזרה [והוא] ומבטלה⁸.

תיקון נשמת אלישע בן אבויה

דונמא נפלאה להנ"ל מוצאים אנו בגמרא במסכת חגיגה (טו:), שם מספרת הגמרא על "אחר" – אלישע בן אבויה, (רבו של רבי מאיר) שקיצין בנטיעות¹². ולאחר פטירתו לא נכנס לנהנום מחמת זכות התורה שלמד, אך כמובן מאחר שחטא גם לא נכנס לגן עדן. אז אמר רבי מאיר שעדיף שיכנס לנהנום, שם יתנקה מחטאיו ויזכה לבסוף לגן עדן, ועל כן "מתי אמות ואעלה עשן מקברו"¹³. ואכן כשנפטר רבי מאיר עלה עשן מקברו של אלישע בן אבויה¹⁴. כשראה כך רבי יוחנן אמר, וכי גבורה היא לשרוף את רבו, "אי נקטיה ביד – מאן מרמי ליה מאן?" [כלומר, אם אני אתפוס אותו בדי,

ונלע"ד בטעם העניין, דמאחר ואותם נשמות הצדיקים, הם שיעצו [לכאורה] לקב"ה לברוא את העולם [אנב, מאחר ונמלך הקב"ה בנשמות הצדיקים, מהיכן באו נשמות הצדיקים קודם שנברא עולם. עיין בזה לרמב"ן⁹ שתיקון נפשות הצדיקים נעשה עם האור הראשון קודם הבריאה], על כן ערבים הם לעולם וליושביו, לתקן ולעשות לצורך ישובו. והם ערבים וממונים בעניין זה, שעול וזכות היא להם עסק זה.

ומצינו דבר נפלא בדברי רבנו האר"י החי, שכנודע כל הנשמות היו כלולות באדם הראשון¹⁰. והנה מגלה רבנו האר"י, כי נשמות מיוחדות נסתלקו

היו תחלה כלולות באד"ר, ואח"כ מפני שחטא, נשרו איבריו, ונתמעט קומתו. וכבר ביארנו, כי פ"ה הדבר הוא, ענין ירידת הנשמות אל עמקי הקליפות, ולא נשתיירו בו אלא קצתם, שהוא סוד מאה אמות, כמ"ש חז"ל על פסוק ותשת עלי כפכה. והנה היו באד"ר קצת נשמות חדשות שלא באו מעולם, והיו כלולות בו קודם שחטא, ונסתלקו, ואלו הם נקראים נשמות חדשות האמיתיות. ע"ש.

¹² פירוש יצא לאמונה רעה. ומפני שהמשיל החכמה לפרדס, אמרו קיצין בנטיעות. שיטה מקובצת.

¹³ שידין אותו הקב"ה באש יוקדת מעלה עשן כדי שיתכפרו לו עוונותיו ויזכה לעולם הבא. רבינו חננאל.

¹⁴ וראה דברי המהרש"א (שם), שרבי מאיר ביקש על כך שיעלה עשן מקברו כדי להודיע לרבים שצדיק גזור והקב"ה מקיים.

⁸ וראה דברי המהרש"א (שם) שביאר מהרש"א על דרך מה שאמרו "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" זו הגזירה אינה בידי שמים, שהצדיק מושל בו. ודפח"ח. ⁹ שו"ת הרשב"א המיוחסות לרמב"ן סימן רפד.

¹⁰ ומעניין זה ראה בגמרא הקדושה (מסכת יבמות (סג): עבודה זרה (ה). ובעוד כמה מקומות), אמר רבי אסי אין בן זרע בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף. וביאר רש"י (במסכת עבודה זרה ה. ד"ה: "עד שיכלו וכו'" – אוצר יש ושמך גוף ומבראשית נוצרו כל הנשמות העתידות להולד ונתנם לשם. ע"כ. ובהגלות נגלות דברי הוזהר והאר"י ז"ל, נודע כי אותו אוצר נשמות הוא שהיה כלול באדם הראשון. והארנונו בזה בס"ד במקום אחר ואכמ"ל.

¹¹ וזל"ק של המהרש"ו זיע"א (שער הגלגולים הקדמה לט), א"ל מורי ז"ל כי הנה נתבאר איך כל הנשמות כלם

פרשת

ויצחק לאן הלך (?)

ובאמת עניין זה שהצדיק בכוחו [גם, ובפרט לאחר הסתלקותו (כיבואר לקמן)] להציל נשמות מהגהנם, כבר מצינו בדברי המדרש (ילקוט שמעוני, מיכה ה'), בביאור הפסוק "והקמנו עליו שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם", שואל המדרש, מאן גינהו שבעה רועים (?). ומבאר – דוד באמצע, ואדם ושת ומתושלח מימינו, אברהם יעקב ומשה משמאלו. ושואל המדרש, ויצחק להיכן אול [= הלך (?)], ומפרש – אזיל וקאי אפתחא דגיהנום ומציל את בניו מדינה של גיהנום¹⁵.

וראה עוד בגמרא בעירובין (יט.) שאברהם אבינו עליו השלום יושב על פתחה של גיהנם ומוציא משם נשמות ישראל הנימולים¹⁶. ע"ש. והדברים עתיקים, ומדרשי חז"ל מלאים בעניינים אלו של כוחם של צדיקים להציל מדינה של גיהנם. ודי בזה עתה.

עבודת בעל השדה

והנה העמיק הרחוב הבנת מושג סוד ויסוד עניין זה הרה"צ רבי נחמן מברסלב זיע"א בספרו ליקוטי מוהר"ן (תורה סה) וז"ל (שם אות א)¹⁷, דע, כי יש שדה הוא

מי יוכל להוציא אותו ממני (אני אוציאו מנהום), "מתי אמות ואכבה עשן מקברו". ואכן כשנפטר רבי יוחנן פסק העשן מקברו של אלישע בן אבויה. וכשהספידו את רבי יוחנן אמר עליו הספדן, "אפילו שומר הפתח [של גהנום] לא עמד לפניך רבינו".

ושואל מרן הבן איש חי ("בן יהודע". שם), שלכאורה הדבר פלא, איך יכול הצדיק להכניס רשע לגן עדן מבלי שיתוקן תחילה ויטהר מטומאת עונותיו. ומתריץ הבן איש חי, שכוונת הדברים שם, שיבוא אלישע בגלגול לתקן בעולם הזה, אך כדי שלא יקלקל יותר, עשה לו רבי יוחנן תקנה. שהוא עצמו [רבי יוחנן] תבוא נפשו בסוד העיבור עם אלישע, ואז תשמרהו מהקליפות שבאים עליו לקלקלו, ולבן אמר "מאן מרמי ליה מנאי" רצה לומר מי מכוחות החיצונים והקליפות יוכל להשליכו מידי, להפילו עוד הפעם בכור שחת לקלקלו, וכמפורש כל זה בהרחבה [בספרו "אדרת אליהו"] על פי דבריו של רבנו האר"י בשער הגלגולים. ע"ש. והדבר לפלא עד היכן כחו של הצדיק.

¹⁵ ולא מניה להיכנס לגיהנם למי שנימול. וכן הוא בבראשית רבה פמ"ח. ע"ש.

¹⁷ משולב בביאור קצר מכתב שורות אלו.

¹⁵ וע"ע בדברי הגמרא בשבת (פט): ובמפרשים שם.

¹⁶ ע"ש בדברי הגמרא, והן אמת שלגרסת הטור (יו"ד סימן רס) משמע שאברהם אבינו עומד בפתח גיהנם

נשמות ערטילאין

תרומה

משל לשכינה הקדושה¹⁸, שורש נשמות עם ישראל¹⁹, ושם גדלים אילנות אלו נשמות הצדיקים²⁰ ועשבים יפים ונאים מאד כלל נשמות ישראל הכשרים. וגדל יקר יפי השדה וגדוליו אי אפשר לספר, אשרי עין ראתה זאת²¹. ואילנות ועשבים, הם בחינת נשמות קדושות הגדלים שם.

וממשיך רבי נחמן ומבאר – ויש כמה וכמה נשמות ערמות²² או כלשון הזהר הקדוש ורבותינו המקובלים "נשמות ערטילאין"²³, שהם נעים ונדים מחוץ לשדה, וממתנינים ומצפים על תקון, שיוכלו לשוב ולכנס אל מקומם²⁴. וגם

¹⁸ ראה תיקוני הזהר (תיקון י"ד), [מתורגם]: השכינה היא ארץ שבה גדלים וצומחים אילנות, שעליה נאמר צמה צדיק, שהוא עץ פרי, אילן גדול וחזק, העמוד האמצעי, עשבים ודשאים שהם תלמידי חכמים, משם צומחים בגן. ע"ש.

¹⁹ ראה בספר התיא (איגרת הקודש פרק לא), על דרך משל, הנה כל נשמות ישראל נקראים בחי' אברי דשכינתא הנקראת בשם לב כמ"ש "וצור לבבי" וכמ"ש "ושכנתי בתוכם" פירוש, כי לשון שכינה הוא שאור הוי' שוכן בעולמות בי"ע להחיותם והמשכת חיות זו היא ע"י התלבשות תחלה בנשמות ישראל לפי שכל הנבראים אין ערוך להם אל הבורא ית' דכולא קמ' כלא ממש חשיבין. וא"א להם לקבל חיות מאורו ושפעו ית' להיות נבראים מאין ליש וחיים וקיימים כ"א ע"י הנשמות שעלו במחשבה וקדמו לבריאות עולמות שע"י בחי' הדבור כמארו"ל במי נמלך הקדוש ברוך הוא וכו' כנודע במ"א. ע"ש.

וראה עוד (תניא איגרת הקודש פרק לא), הנה כל נשמות ישראל נקראים בחי' אברי דשכינתא הנקראת בשם לב כמ"ש וצור לבבי וכמ"ש ושכנתי בתוכם פי' כי לשון שכינה הוא שאור הוי' שוכן בעולמות בי"ע להחיותם והמשכת חיות זו היא ע"י התלבשות תחלה בנשמות ישראל לפי שכל הנבראים אין ערוך להם אל הבורא ית' דכולא קמ' כלא ממש חשיבין וא"א להם לקבל חיות מאורו ושפעו ית' להיות נבראים מאין ליש וחיים וקיימים כ"א ע"י הנשמות שעלו במחשבה וקדמו לבריאות עולמות שע"י בחי' הדבור כמארו"ל במי נמלך הקדוש ברוך הוא וכו' כנודע במ"א. ע"ש.

²⁰ רבות מצינו שהצדיק נמשל לאילן, כאומרו "צדיק כתמר יפרח". וכן הוא בתיקוני הזהר בכמה מקומות. והנה בפרשת המרגלים (במדבר יג, כ') כאשר שולח משה את אותם י"ב מרגלים, אחד מציווי הוא "ומה

הארץ השמנה הוא אם רזה היש בה עץ אם אין", ופירש רש"י – "היש בה עץ" - אם יש בהם אדם כשר, שיגין עליהם בזכותו.

ועיין בספר בן פורת יוסף (בראשית פרשת וירא) לגה"ח רבנו יעקב יוסף מפולנאה זיע"א. ביאר נפלא במה שאמר אברהם אבינו למלאכים "השענו תחת העץ". ואכמ"ל.

²¹ בבחינת "ישראל אשר בך אתפאר" (ישעיה מט', ג').
²² ישנם ב' סוגים של "נשמות ערומות"

הסוג הראשון הוא אותן נשמות שנפטרו מן העולם ולא סיגלו לעצמם מצוות ומעשים טובים, ועל כן לא זוכים ל"מלבושים" בעולם הבא. בבחינת מה שביקש יעקב אבינו מהקב"ה "ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש", שרמז בזה שיזכה לתורה שהיא לחמנו כאומרו "לכו לחמו בלחמי", שע"י לימוד התורה בעולם הזה יזכה לעתיד לבוא לחם הרוחני. ובגד ללבוש הוא סיגול המצוות ומעשים טובים שילבישו לו לאדם לעתיד לבוא.

וסוג שני של נשמות אלו, הן טיפות ז"ל, היוצאות מן האדם ולא זוכות לגוף. [תיקון נשמות ערומות אלו, הוא קשה אף יותר מהסוג הראשון שבתחילה זכה לגוף, ולאילו כלל לא נעשה גוף בתחילה ותיקונם מסובך יותר שהן בבחינת "נשמות העשוקים". רבנו האר"י גילה שאמירת קריאת שמע שעל המיטה בכוונה מועיל לתיקון נשמות אלו. ומוהר"ן מברסלב גילה עבור תיקונם את 'התיקון הכללי' כנודע. אך אין כאן המקום להאריך בעניין זה].

²³ ראה בזהר הקדוש ב"סבא דמשפטים" (ח"ב עמ צט)

²⁴ ראה דברי רבנו האר"י (שער הכוונות דרושי קבלת שבת דרוש א ענין הבו לה), שכתב, גם תכוין [כשאומר מ'זומר שיר ל'יום ה'שבת] באותיות למש"ה, כי הנה **משה רבנו עליו השלום הוא משתדל בהירות**

פרשת

שאמר רבי יוחנן (שם) רגלוהי דבר איניש אינון ערבין ביה לאתר דמיתבעי תמן מובילין יתיה. ע"ש ובמפרשים שם.

איך נעשה בעל השדה

עתה מבאר מוהר"ן מי הוא שמגיע לדרגת בעל השדה – ומי שרוצה להגור מתניו, להכניס עצמו להיות הוא הבעל השדה, צריך להיות איש אמוד ותקיף, וגבור חיל, וחכם, וצדיק גדול מאד²⁷. כי צריך להיות אדם גדול ומפלג במעלה מאד²⁸. ויש אחד, שאינו יכול לגמר הענין

אפלו נשמה גדולה, שבה תלויים כמה נשמות²⁵, לפעמים כשהיא יוצאת לחוץ, קשה לה לחזור לשם. והם כל הנשמות כולם מבקשים ומצפים על בעל השדה, שיוכל להתעסק בצורך תקונם²⁶. ויש נשמה, שתקונה על ידי מיתה של אחד, או על ידי מצוה ועבודה של אחד, וזה למעשה אחד מתעלומות הבריאה, אליו קשורים ענייני גלגולי נשמות, וכן עניין אותו מעשה בהלל (סוכה נג.). שראה גלגולת אחת שצפה על פני המים, אמר לה על דאטפת אטפוך ומטיפוך יטופון. וכן מה

אבל מי שזוכה להתקרב לצדיק אמתי, הוא יכול לרוץ להצדיק ולקח אצלו איזה מלבוש להתלבש עצמו". שוב שמעתי שיחתו הקדושה מעין זה, שאמר: בעולם הבא מנחין כמה בני אדם בחוץ והם צועקים בקול מר: 'תנו לנו מה לאכל', ובאין אצלם ואומרים להם: 'הרי לכם אכילה ושתייה אכלו ושתי', והם משיבים 'לא לא', אין אנו צריכים אכילה זאת, רק אנו צריכים אכילה ושתייה של תורה ועבודה'. וכן מנחים כמה בני אדם ערמים בחוץ והם צועקים גם כן מאד: 'תנו לנו כמה להתכסות', ובאין אצלם ואומרים: 'הרי לכם מלבושים', והם משיבים: 'לא, אין אלו מלבושים נצרכים לנו כלל. רק אנו צריכים מצוות ומעשים טובים להתלבש בהם' ענה ואמר: אשרי מי שזוכה לאכל כמה פרקים משניות ולשתות אחר־כך איזה קפטיליך [פרקי] תהלים, ולהתלבש באיזה מצוות.

²⁷ בבחינת משה רבנו אשר נאמר עליו (שבת צב.). אין השכינה שורה אלא על חכם גבור ועשיר ובעל קומה.

²⁸ אע"פ שטעם הזכר בזה הוא פשוט, שכן רק צדיק גדול שזכה לדרגה גבוה יכול להתעסק עם נשמות. אך מלבד זאת מבואר בדברי מוהר"ן מספר נקודות בזה. ראה לדוגמא תורה נט, שם מבאר מוהר"ן שמי שמשתדל תמיד לקרב בני אדם לעבודת השם יתברך, צריך לשמר את עצמו שלא יתחזו בו הקלפות והרע של אלו בני אדם. ושם הוא מרחיב לבאר איך נשמרים מצוה.

ובזריזות גדול בכל ערב שבת להעלות כל ניצוצות הנשמות הניתנות בעמקי הקליפה ואינם יכולות לעלות משם, וכן הנשמות של בני אדם התחתונים שאין בידם מעשים טובים הראויים לעלות בסוד תוספת שבת. הנה משה רבנו עליו השלום בכל ערב שבת יורד הוא וכמה רבבות נשמות צדיקים אחרים עמו אשר בעולם הבא, כל א' כפי בחינתו יורד ומעלה את הנשמות של התחתונים של המתים ושל החיים כל אותם שאינם יכולות לעלות מעצמן כנוצר. ע"ש.

²⁵ בעניין תלות הנשמות זו בזו ועניין ענפיהם וכו', ראה לדבריו הבהירים והנפלאים של רבנו חיים בן עטר זיע"א בספרו (אור החיים הקדוש) ריש פרשת קרח.

²⁶ פעם אמר רבי נחמן (שיחות הר"ן כג) "הרחמנות של העולם הזה הכל רואין, ובשביל זה הכל רודפין אחר העולם הזה. כי רואין, כשהאדם רעב וצמא וכיוצא קשה לו מאד ויש רחמנות גדול עליו. וכן מי שהולך ערם ויחף יש רחמנות גדול עליו.

אבל מי שיש לו עינים ורואה גדל הרחמנות שיש על הנשמות שבעולם הבא, כי שם בעולם הבא נמצאים בני אדם שהולכים ערמים ממש ואי אפשר לרחם עליהם כלל. כי בעולם הזה כשהאדם ערם בלא מלבוש אזי אפשר לקבץ נבנות עבורו ולעשות לו קאפטין [סוג מלבוש]. אבל בעולם הבא, מי שהולך ערם אי אפשר לרחם עליו כלל. כי שם אין מועיל שום רחמנות, כי איזה מלבוש הוא צריך? הלא הוא רק מלבוש של תורה ומצוות, ולזה אין מועיל שם רחמנות.

אם יש אדם גדול ומפלג במעלה מאד מאד, יכול לנמר מה שצריך בחיים חיותו³⁰. כי הרבה יסורין ודברים קשים עוברין עליו [חשוב – ראה הערה³¹], אך

כי אם עם מיתתו וכמעשה הנ"ל אודות רבי מאיר ורבי יוחנן שתקנו נשמתו של אלישע בן אבויה²⁹, ואפילו לזה צריך להיות גדול מאד. כי יש כמה וכמה גדולים, שאפילו עם מיתתם לא יועילו. רק

גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם (ועיין היטב לבעל התניא באגרת הקודש כו, כח. דוק). ודע לך שכן הוא, שהצדיק מושך על עצמו צער וייסורי עוונות הדור ובוה ממתיק מעליהם את הדין, שכן מצינו ברשב"י זיע"א (סוכה מה): שאמר "יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין", ופירש רש"י, בזכותי אני סובל כל עונותיהם ופוטרו מן הדין.

והנה מעניין הייסורים שנמשכים על אותם צדיקים שחברו וזכו להגיע לדרגה זו להיות עוסקים בנשמות ובתיקונם, מצינו דבר נורא שמספר מהרח"ו אודות רבו – רבנו האר"י הזי - בשער הכוונות (דרוש פסח דרוש יב), שלאחר שמגלה שם כמה סודות, כותב "ובודאי שביאור המאמר הזה עמוק מאד כיון שמצינו לרשב"י ע"ה שהפליג בהסתרת סודו ואמר "בהאי מלה לא תשאל". וביום שמורי ז"ל ביאר לנו המאמר הזה היינו יושבים בשדה תחת האילנות ועבר עליו עורב אחד צועק וקורא כדרכו, ומורי ז"ל ענה ואמר אחריו "ברוך דיין האמת". שאלתי את פיו ואמר לי כי אמר לו העורב ההוא כי לפי שגילה הסוד הזה לכל בני האדם בפרהסיא - לכן נענש בעת ההיא בב"ד של מעלה וגורו עליו שימות בנו הקטן. ותיכף הלך לביתו ובנו היה מטייל בחצר ובאותה הלילה חלה את חליו ומת אחר ג' ימים, רחמנא ליצולן".

ועניין מבחיל זה גם אירע עם רבנו נחמן מברסלב לא אחת, כאשר יבאר - תורה זו (סה) על בעל השדה נאמרה בסיון תקס"ו. שנה קודם לה כפסח תקס"ה נולד בנו, שלמה אפרים ז"ל. ובאותה השנה אחרי חג השבועות החל רבנו לגלות את התקון הכללי. כמה חודשים לאחר מכן החל מסדר את תורתו והוכן להדפסה חלק ראשון של לקוטי מוהר"ן. באותה שנה גם גילה את "הספר הנשרף", שחידושו גדולים אפילו מהלקוטי מוהר"ן. רבי נתן הכין העתק מספר זה, ורבנו שלח את תלמידיו רבי יודל ורבי שמואל איזיק, לנסוע ברחבי אוקראינה ולקרוא בכל מקום כמה עמודים בימי מוהר"ן (יא) מובא שאמר רבנו "הספר שלך כבר

עוד נקודה בזה היא מה שכותב מוהר"ן (תורה ל), וכל מה שהוא [האדם] קטן ביותר, ומרחק ביותר מהשם יתברך, הוא צריך רבי גדול ביותר. כמו שמצינו בעת שהיו ישראל במדרגה קטנה מאד, דהינו במצרים, שהיו משקעים במ"ט שערי טמאה, היו צריכים רבי גדול ומלמד גדול ונורא מאד, דהינו משה רבנו, עליו השלום. כי כל מה שהוא קטן ומרחק ביותר, צריך מלמד גדול ביותר.

וכן, אע"פ שהזהיר מוהר"ן רבות על לימוד חוכמות חיצוניות וכו', מכל מקום לצדיק הגדול – בעל השדה, יש עניין גדול בחכמות אלו, כמו שהוא מבאר (בתורה סד) בכותבו [אחר הזהרות רבות מאפיקורסות וחכמתם]. אך דע, אם יש צדיק גדול שהוא בחינת משה, הוא צריך דוקא לעין בדברי האפיקורסית אלו. ואף שאי אפשר לישבם כנ"ל, על כל זה על ידי עיונו שמעין שם, הוא מעלה משם כמה נשמות שנפלו ונשקעו. בתוך האפיקורסית הזאת. ע"ש.

ובאמת שספר ליקוטי מוהר"ן מלא בתכונות נפש שצריך שיהיה לו לבעל השדה, וכן שהוא צריך להיות צדיק כזה שתיקן לגמרי כל תאוותיו הגשמיות, ותיקן בריתו בשלמות, ושונא ממון, וכהנה רבות כמוארך בספרו.

²⁹ ראה לעיל תחת הכותרת "תקון נשמת אלישע בן אבויה".

³⁰ וכבר העיד רבי נחמן על עצמו באומרו "ניצחתי ואנצח" (שיר ידידות בתחילת חיי מוהר"ן חלק ב') "גמרתו ואגמור" (חיי מוהר"ן אות רכט)

³¹ אע"פ שהשתדלנו מאד לקצר בכל דברינו וביאורנו – בעניין זה מן החובה להרחיב במעט את הדיבור.

ישנם מספר טעמים מדוע ישנם תקונים הנעשים דווקא ע"י פטירתו של בעל השדה. אחד מהם הוא הייסורים שמקבל בעל השדה על עצמו, ומלחמתו הרבה עם הס"א על מנת לתקן ולהועיל לנשמות ישראל בעקיפין ובגילוי סודות תורה. אך עוד יש עניין בזה מצד גודל ההארה שזוכה לה הצדיק דוקא לאחר פטירתו בבחינת

פרשת

שגנן המטפח גינה, צריך לסקל אבנים, ולהרחיק גידולים זה מזה, ופעמים שהזמירה³³ היא עצם ההצמחה, כן עושה הצדיק – בעל השדה – עם סוגי נשמות, שהוא מקרבן³⁴ ומרחיקן, והכל לתועלת וצורך תיקונם. לכן לפעמים מצוי שאדם זוכה להיות מקורב לצדיק גדול, ופתאום הצדיק מתנהג עמו ב'שמאל דוחה' והוא אינו מבין מדוע, אך האמת שיש בזה עבודה חשובה שעושה הצדיק להוריד גאוותו של אותו מקורב אליו, והכל לתועלתו הוא. אנו נעצור כאן [אחר העתקה וביאור מועט של אות א' בתורה

על ידי גדלותו ומעלתו עובר על כלם, ועושה פעולות השדה כמו שצריך.

תוצאות התיקון

ובשזוכה לתקן הנשמות ולהכניסם, אזי טוב ויפה מאד להתפלל, כי אזי התפלה על תקונה³². וזה הבעל השדה, הוא משגיח ומשתדל תמיד להשקות האילנות ולגדלם, ובשאר תיקוני השדה. ולהרחיק האילנות זה מזה הרחקה הראוי, שלא יכחיש אחד את חברו. כי לפעמים צריך להראות למקרב גדול הרחקה גדולה, כדי שלא יכחיש את חברו כשם

מגדולי המקובלים שהתעסק בעניין זה של תיקון נשמות ערטילאין היה הגאון רבי יהודה פטיא זיע"א תלמיד מרן הבן איש חי, ובספרו מנחת יהודה (חלק רוחות מספרות) הוא מביא כמה מעשים שהיו עימו בעת שהיה מתקן נשמות אלו, וכשעסק בתקון נשמת ש"צ, הזהירו אותו מרן הבן איש חי ורבי שמעון אגסי זיע"א שלא יתעסק עוד עם נשמתו פן ינוק. ושם בהביאו את מעשה תיקון נשמתו של נתן העוזי, הוא כותב בזה"ל: "באותה שנה שעשינו התיקון הנזכר, מצאנו צרות רבות ורעות עד כי קצתי בחיי. אכן תהלות לאל ית' שמו לעד שגבה ממני ממון וייסורים ולא גבה נפשות". ע"ש בספרו דברים מבהילים.

³² זהו עוד עניין גדול אך אכמ"ל. ועוד חזון למועד בע"ה.

³³ שכן עצם קציצת זמורות הגפן היא לשם השבחת התנוכה.

³⁴ אמר פעם רבי נחמן מברסלב (שיחות הר"ן כב), שטוב מאד מי שזוכה להיות מקורב לצדיק אמיתי, כי לעתיד לבוא כתיב "לאחז בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה", שיאחז בכנפות הארץ וינער את הרשעים. אבל מי שהוא מקורב לצדיק אמיתי אזי יחזיק ויאחז עצמו בהצדיק ויהיה נשאר קיים ולא יהיה ננער עם הרשעים מאחר שיחזיק ויאחז עצמו בהצדיק. ה' יזכנו.

התחיל לעשות איזה עשיה בעולם" [בסוף ימיו ציוה רבנו לשרוף ספר זה].

אחרי שבועות תקס"ו נפטר בנו התינוק שלמה אפרים. כמה חודשים קודם לכן כשחלה בנו בשחפת, הפציר רבנו בתלמידיו להתפלל עליו, כי ידע שכוחות הס"א לא ינחו ולא יקטנו מלהיזק. לכן נסע רבנו עם רבי חיים שרה"ס (שגם נזקק לישועה באותה העת) לציון הבעש"ט במז'יבוז'. כשקמו ללכת משם אמר רבנו לרבי חיים, "פעלתי בשבילך, אבל לא בשבילי" ועוד קודם שחזר רבנו נפטר בנו. שנה לפני פטירת בנו דיבר רבנו שוב ושוב על היסורים הבאים עליו, וגם כמה סבל יש לו לראות יסוריו של ילדיו ונכדיו.

כשדיבר פעם רבי נחמן מברסלב לתלמידיו את המעשה (הנ"ל) שסיפר המהרח"ו, אמר, ששאל מהרח"ו את האר"י ז"ל, מדוע אם כן גילה את הסוד, אם ידע שהתוצאה תהיה מיתת בנו. האר"י ענה, שלא היה לו ברירה כי מהרח"ו הפציר בו מאד, וכל ביאתו (של האר"י) לעולם היתה לתקן נשמת מהרח"ו. וכך גם רבי נחמן מברסלב גילה סודות נוראים והכל על מנת לתקן את נשמות ישראל. וכמו רבנו האר"י, סבל רבי נחמן מאד. [לרבי נחמן היו שמונה ילדים, שש בנות ושני בנים, שני בנים ושתי בנות נפטרו בינקותם. בת נוספת נפטרה ערירית. וגם אשתו הראשונה של רבי נחמן נפטרה צעירה].

תקרא על שמו כמ"ש (תהלים קיא', ג')
 "וצדקתו עומדת לעד", וז"ש שגם אחרי
 מות משה היה עבד ה'.

להתפלל להיקשר בבעל השדה

הנה רבי נתן מנימרוב (תלמידו המובהק
 של מוהר"ן) כותב (קיצור ליקו"מ סה
 אות א), ש"כל מי שרוצה לרחם על נשמתו
 שלא תהיה ערומה ונעה ונדה מחוץ
 לשדה, צריך לבקש ולהתחנן הרבה לפני
 השם יתברך כל ימיו, שיוכה להתקרב
 לצדיק הזה שהוא בעל השדה"

עוד כותב רבי נתן (ליקוטי עצות, צדיק
 אות נח) "וצריך כל אחד שרוצה לרחם על
 נשמתו, לבקש ולהתחנן הרבה לפני השם
 יתברך כל ימיו, שיוכה להתקרב להצדיק
 הזה שהוא 'בעל השדה', שהוא מסתכל על
 כל אחד להביאו אל התכלית האמתי
 שהוא כולו טוב. כי אי אפשר לבוא אל
 התכלית הטוב הנצחי, כי אם על ידי
 הצדיק הזה, שהוא בחינת בעל השדה
 העליונה³⁶."

וראה בהקדמה לספר משיבת נפש, שכתב, "ורמז לנו
 מדבריו הקדושים, אשר כל עניינו שבא לזה העולם,
 הוא רק בשביל לתקן כל הנפשות הנפולות... וכן
 כל ייסוריו שסבל בעולם הזה, וגם כל התגברות
 ההעלמה שנעלם אורו הקדוש מהעולם, עד שיש
 רבים שלא זכו ליהנות מאורו הקדוש – הוא רק
 בשביל זה".

תרומה

סה בלקוטי מוהר"ן, והרוצה להעמיק בזה
 יעיין היטב שם³⁵].

בעל השדה ממשיך לאחר פטירתו

ראינו מדברי רבי נחמן מברסלב לעיל כי
 יש פעמים שעבודת בעל השדה
 מגיעה אל תכליתה דוקא לאחר
 הסתלקותו מהעולם הזה, כי ישנם צדיקים
 שזכו שמעלתם ועבודתם היא אינה רק
 בחיים חיותם בעולם הזה, אלא אף לאחר
 הסתלקותם, ממשיכים הם בעבודת
 בוראם ובעבודה למען עמו ישראל. שכן
 אנו מוצאים בתחילת ספר יהושע, "ויהי
 אחרי מות משה עבד יהוה ויאמר יהוה אל
 יהושע בן נון משרת משה לאמר" (יהושע
 א', א'), ומבאר המלבי"ם (שם) וקרא את
 משה בשם עבד ה' לאמר שגם אחרי מותו
 נקרא בשם עבד ה', כמ"ש חז"ל (סוטה יג):
 מה כאן עומד ומשמש אף שם עומד
 ומשמש, ר"ל כי הצדיק העוסק רק
 להשלים את עצמו תופסק עבודתו בעת
 מותו, אבל העוסק לשלמות הדור והדורות
 הבאים, הוא זוכה ומזכה לדור אחרון.
 והעבודה המתמדת בסבתו גם אחרי מותו

³⁵ והנכון שיקרא קודם מה שכתב רבי נחמן מטשעהרין
 בספרו פרפאות לחכמה בהקדמה לתורה סה. וללמוד
 התורה הנ"ל עם הביאור הנפלא 'נעימות נצח'.

³⁶ כבר אמר רבי נחמן מברסלב "אני אין לי מה לעשות
 בזה העולם כלל, כי בשבילי איני צריך לעשות כלל. רק
 באתי לעולם, לקרב נפשות ישראל להשם יתברך" (חיי
 מוהר"ן, שז).

ושים חלקנו עמהם

ובעניין התקשרות לצדיקים הללו שזכו לבחינת בעל השדה, הנה מצאנו דבר נפלא בדברי רבנו האר"י (שער הכוונות דרוש ו' מדרושי העמידה) וראינו להעתיקו פה כי יש בזה תועלת גדולה לאדם. וזה לשון קודשו, ובאומרוך [בתפילת שמונה עשרה] "ושים חלקינו עמהם כו'", צריך לכוין בביאור מלות אלו שלכאורה נראין כתפלת שוא וברכה לבטלה שמאחר שהאדם הוא בעל בחירה ורצון איך יתפלל שהשי"ת ישם חלקו עם הצדיקים והרי ניתנה הבחירה ביד האדם

פרשת

כאומרם ז"ל ואלו צדיק ורשע לא קאמר. ואם נאמר שהכוונה היא שאף שיחטא יתפלל עתה להשי"ת שישים חלקו עמהם. הנה הקושיא כפולה ומכופלת כי הצור תמים פעלו לתת לאיש כדרכיו אם מוב ואם רע אך אמנם הכוונה היא כי כאשר האדם חוטא לפעמים ועושה עבירות המכבה את המצות אז מונע מעצמו שכר מצותיו שעשה. והנה ביני ביני כל זמן שלא שב בתשובה אותם האורות והמלאכים והסניגורים הנעשים מאותם המצות שעשה ניתנים לצדיק הראוי לו כפי מה שגזרה חכמתו ית' בסוד יכין רשע

בוודאי יש להם על מה שיסמוכו, ואשריהם ואשרי חלקם ולא יאשמו כל החוסים בו, כי כבר גילה דעתו בפירוש וברמז, שכל מה שעוסק עמנו אינו בשבילנו לבד, כי את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה (וכפרש"י, שאף עם דורות העתידין להיות). ע"כ. ובחיי מוהר"ן (קנא) כתב, "ובכל עניין זה יש הרבה לספר, כי יש בכל זה דברים גנוזים מאד, גנוזים דמלאכ, אשר זכה להשיג בכל העניינים האלה. אשר בשביל זה הוכרח לטלטל כל כך, ולסכול ייסורים כל כך, והכל בשביל תיקון העולמות תיקון הנשמות והנפשות של החיים, ובפרט נשמות המתים שבזה עסק ביותר בסוף ימיו... ואם אמנם לא שמענו ולא ידענו בכל זה אפילו כטיפה מן הים, וגם מעט דמעט שחמל עלינו והודיע לנו, גם מזה אי אפשר לבאר כי אם מעט דמעט ברמז – אף על פי כן לא נמנעתי מלרשום מה דאפשר, כי היא טובה גדולה לחפצים באמת השוקדים על דלותו, כשיודעים מה שיודעים ממה שעבר עליו ואשר יצא מפיו הקדוש בעניינים האלה. והמשכילים המעיינים בדברינו בעין האמת, יבינו מעט גדולת הבורא יתברך על ידי כל זה, וגדולת הצדיקים, וכמה ייסורים וצרות הם סובלים בשביל תיקון נפשותינו. אולי נתעורר על ידי כל זה, לילך בדרכיו הקדושים אשר הורה אותנו בספריו הקדושים, ונשוב אל השם באמת, במהרה בימינו אמן".

והגה"צ רבי נחמן משעשהרין (תלמיד רבי נתן) כתב בפרפראות לחכמה (סימן סה) שביומו האחרון של רבי נחמן, אחר חצות לילה עמדו לפניו תלמידיו רבי נפלאי ז"ל ורבי שמעון ז"ל, ודיבר איתם מעניין הנשמות ותיקונן ושיש כאן הרבה הרבה נשמות וכו' אמר לו רבי נפלאי, הלא אמרתם במאמר "ויאמר בועז אל רות" (תורה סה) שהצדיק הגדול המופלג במעלה מאוד יכול לגמור העניין [של תקון הנשמות] בחייו. ענה לו מוהר"ן, לא אמרתי לכם כי אם בחינה מזה, כי ההכרח לילך ולהסתלק בשביל זה... אח"כ [ראה אותם מתלחשים ביניהם ואמר להם] אתם רשאים לדבר מהסתלקותי בפני, כי אין אני מתפחד מזה כלל. ואחר כך אמר להם, אפשר אתם מדברים על אודותיכם, מה יש לכם לדאוג כשאני הולך לפניכם, מה אלו הנשמות שלא היו מכירים אותי כלל הם מצפים על תיקונים שלי, מכל שכן אתם. אלו האנשים שמתו מקודם עמהם יש איזה יגיעה וכו'. אבל אתם מה לכם לדאוג מאחר שאני הולך לפניכם אין לכם להתיירא כלל. ע"כ. ובהמשך דביו שם הביא מדברי רבי נתן (בחי מוהר"ן) שכתב, וכן אפילו אותם שלא זכו להכיר את רבינו בחייו, כשיבואו על קברו הק' וכו' ויסמכו עליו וילמדו ספריו הקדושים, וירגילו עצמם לילך בדרכיו הקדושים הנאמרים בספריו הקדושים,

המצות שעשינו בעוה"ו ואינם ניתנים לנו מתמת המאתינו ישימם עם הצדיקים הגדולים הרשומים הנ"ל כדי שיהיו ההארות ההם קיימת וכאשר נשוב בתשובה יחזירו לנו ולא ישים חלקינו עם זולתם דהיינו אותם שלא יחזירו לנו.

טובת עינו של משה רבנו

ובחקדים דברי קודשו הנ"ל יובן הידוש עצום³⁷ אותו מלמדנו רבנו האר"י

וצדיק ילבש. אמנם יש איזה צדיקים גדולים המעלה שאינם רוצים ליהנות מזולתם אלא משלהם וכשלוקחים ההארות הנזכרים, הנה הם בידם בתורת פקדון בלבד בנאמנות וכאשר ישובו בעליהן בתשובה יחזרו להם אותם ההארות שלקחו מהם כנזכר. ולכן אנו מתפללים לפניו יתברך, כי הנה אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא וכמעט שהאדם מוכרח לחטוא, ולכן אותם ההארות של חלקינו ונורלינו שהרווחנו ע"י מעשה

הוא מקומו של ישמעאל, ומשם הופיע הקב"ה לפני עם ישראל ונתן להם את אותו האור הרוחני. (עד כאן קיצור מאמר הזהר שם, ועיי' שם באריכות דברים מאליפים, מתוקים מדבש ונופת צופים). ועתה, יש להבין מה הם אותם אורות רוחניים, והביאור הוא כך, על פי דברי המדרש (שבת פח.) "שבשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע באו ששים ריבוא של מלאכי השרת לכל אחד ואחד מישראל וקשרו לו שני כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע". והנה ע"פ דברי הזהר הנ"ל, יש לומר שאותם ב' כתרים הם האורות הרוחניים שהפשיט הקב"ה מעל שריהם של עשו וישמעאל. והנה 'נעשה' הוא כנגד שרו של עשו, [שעשו נקרא כך על שנולד עשוי, מלשון עשיה]. ו'נשמע' הוא כנגד שרו של ישמעאל [מלשון שמיעה]. ואלו אותם כתרים שזכו להם ישראל בתחתית הר סיני.

אך לאחר שישאר חטאו בעגל, נלקחו מעליהם אותם אורות רוחניים, כדברי הגמרא (שם) "כיון שחטאו ישראל ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה ופירקום שנאמר, ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב". ואותם אורות רוחניים לא הלכו ריקים, אלא משה קיבלם שנאמר "עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם", מתנות הללו אלו אותם עדים שזכו להם ישראל בתחילה, אך נלקחו מהם לאחר חטא העגל, וכולם נטלם משה. והנה משה הוא שורש נשמות עם ישראל כידוע [רמז לדבר מ' כפול ש' כפול ה' עולה בגימטריה (כשהוא כלול בעשר) ששים ריבוא, וזה שנאמר "ויקהל משה את כל עדת ישראל", שכולם קהלים בו].

³⁷ להבנת העניין על בריו, נקדים, דאיתא בזהר הקדוש פרשת בלק (דף קצ"ב) על הפסוק "השם מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן וגו'" שבשעה שרצה הקב"ה לתת את התורה לעם ישראל, הלך וזימן אליו את שרו של עשו (הס"מ) והציע לו בתחילה את התורה, ושאלו שרו של עשו מה כתוב בה, וענה לו הקב"ה 'לא תרצח' ומיד ענה שרו של עשו, חס ושלום, שהרי אם תתן לי אותה, כל שלטוני עובר מהעולם, כי כל כוחי על ידי רציחה, ושליתי על כוכב מאדים (ושורשו דמים). אלא לך ותן אותה לבני יעקב (וחשב הס"מ, שזה דבר שהיה רע לישראל), ועל מנת שייסכימו ישראל לקבל את התורה, תציע להם שוחד, הרי אני נותן להם את האור הרוחני שיש לי, ותן אותו לישראל, ובוה תשחד אותם שיקבלו את התורה. אז הפשיט הקב"ה מעל הס"מ את האור הרוחני שהיה לו, ונתנו לישראל וזה שכתוב: " וזרח משעיר למו" – כלומר מאורו של שעיר (שהוא עשו) האיר וזרח למו - הם עם ישראל. אח"כ הלך הקב"ה אצל שרו של ישמעאל (ששמו: רה"ב) והציע לו את התורה, מיד שאלו שרו של ישמעאל, מה כתוב בה? ענה לו הקב"ה, לא תנאף. מיד נבהל שרו של ישמעאל, שכל ממלכתו קיימת בכח הניאוף. וגם הוא התחיל מתחנן לקב"ה שיתן את התורה לישראל (בחושבו שזה יהיה דבר רע לישראל), ומיד גם הוא הציע לקב"ה שישחד את ישראל ע"י שיתן להם מאורו הרוחני כשוחד על מנת שיקבלו את התורה. אז הפשיט הקב"ה גם מעליו את אורו הרוחני ונתנו לישראל וזה שנאמר "הופיע מהר פארן" – הר פארן

פרשת

מחזיר לישראל אותם ההארות שלקח מחלקם ואלו האורות ניתנים לישראל בכל ערב שבת בסוד תוספת קדושת שבת. והבן זה, וזה סוד "ישמח משה במתנת חלקו", פירוש, כי משה הוא שמח עתה ביום השבת במתנת חלקו עצמו הא' שנאבדו ממנו ועתה נתנו לו במתנה ביום השבת והכוונה לומר ולהגיד מעלת משה רבנו עליו השלום, כי אעפ"י שניתנו לו האורות והכתרים, מחלקם של ישראל.

הנה הוא שמח בחלקו ודי לו בזה, ותיכף מחזיר הארותיהם של ישראל להם ואינו נוטלם לעצמו, כי חפץ הוא לזכות את הרבים ואינו אומר כיון שאני לא הטאתי והם הטאו בעגל ובעבורם אבדתי שלי א"כ גם עתה אעכב את שלהם ביד, אמנם [= אלא] הוא שמח במתנת חלקו ואז מחזיר להם חלקם. ונמצא כי בזה ניכרת מעלת משה רבנו עליו השלום, כי עבד נאמן קראת לו" כי אעפ"י שהפקיד השי"ת בידו פקדון חלקם של ישראל, הנה עתה ביום שבת הוא עבד נאמן להחזיר הפקדון לבעליו והם ישראל.

וביאר מה ענין מתנת חלקו הנזכר, ואמר כי היא כליל תפארת אשר בראשו נתת

במקום אחר (דרושי קבלת שבת דרוש א) אודות משה רבנו, וז"ל, גם תכוין אל מה שביארנו בענין "ישמח משה במתנת חלקו", כי כשעלה משה רבנו עליו השלום אל הר סיני לקבל התורה נתנו אליו אלף חלקי אורה הנרמזים באלף רבתי ד"אדם שת אנוש" בדברי הימים. וכשהטאו ישראל בעגל נסתלקו ממנו בעון ישראל ולא נשתייר בו רק חלק אחד מן האלף, והיא סוד האלף זעירא ד"ויקרא אל משה".

ולפי שמישה לא אבדם ע"י חטא עצמו אלא בעון ישראל לכן הקב"ה משלים אליו אלו האלף חלקים מחלקם של ישראל שהם בחינת אותם האורות והעמרות והעדיים שקבלו ישראל בהר סיני ואח"כ נתנצלו ונתפרקו מהם, כמו שכתוב "ויתנצלו בני ישראל את עדיים מהר חורב" ומשה נמלם ונשלם בחלקם של ישראל³⁸.

והנה בכל ערב שבת בבוא ליל השבת חוזר משה רבנו ע"ה לקחת אותם האורות של אלף חלקים שלו עצמם שנאבדו ממנו ולוקחם בסוד תוספת קדושת שבת, וכיון שלוקחם משלו הוא

מלשון (איוב כ"ט) "בהלו נרו עלי ראשי". (עין בזהר בראשית נ"ב: כי תשא קצ"ד). וזהו (שמות ל"ד): "כי קרן עור פניו", על שם קרן אחת היה לו במצחו (חלין ס'). זה בחינת תפלין, שהוא במצח. ועל ידי זה "ויראו מגשת אליו", כי האיר עליהם היראה, כמו שכתוב: "אז תבין יראת ה' וכו'". ע"ש.

וראה עוד במה שכתבנו בס"ד ב'עליית כהן' (כת"י) פרשת ויקהל.
³⁸ וע"ע במה שכתב מוהר"ן מברסלב (ליקו"מ תורה לח' אות ו'), ומשה זכה לאור התפלין, כמו שכתוב בזהר (בהשמטות בראשית רס"ב) "ויתנצלו את עדיים" - דא תפלין. "ומשה יקח את האהל" - שלקח אותן האורות.

תוספת שבת כנוכר. כי מה שיש לנו תוספת קדושה בשבת הוא מה שיש למשה בימי החול והבן זה³⁹. ע"כ דברי קודשו, והם דברים מבהילים עד היכן מסירות נפשו של משה רבנו עבור עמו.

עד כאן לעת עתה... והשי"ת יזכנו לברך על המוגמר ולפרסם בקרוב הדברים בשלימות. שבת שלום

בעמדו לפניך על הר סיני ונאבדה ממנו ועתה חוזר השי"ת ליתנה לו במתנה. ונחזור לעניינינו כי הגה בכל ערב שבת מקבלים ישראל תוספת נשמה וקדושת שבת מאותם האורות שלקח משה מישראל כנוכר וזהו שאמר "מזמור שיר ליום השבת" כלומר ראוי לשורר ולזמר על יום השבת לפי שאז מחזירין חלקו של משה ועל ידי כן אנו לוקחים חלקינו של

מעשה למלוה מלכה ממרן הבעש"ט

מעשה נורא מהבעש"ט הקדוש מתחייית המתים שהחיה בסניטיען (ספורי יעקב)

מעשה היה בכפר הסמוך לסניטיען שחלתה אישה אחת עשירה בכפר מחלה מסוכנת. ושלחו עגלה אחר הבעש"ט לטליסט להביאו לכפר, שיתפלל בעד האישה לרפואה שלימה. והי בנוסע הבעש"ט ובא אל פרשת דרכים. דרך אחד פונה לכפר הנ"ל ודרך אחד לעיר סניטיען. ויעמדו הסוסים ולא רצו לילך אל דרך מבוא הכפר ויטו לדרך מבוא עירה סניטיען. ויכה אותם הבעל עגלה. ויאמר הבעש"ט הקדוש לבעל העגלה: "הנח להם וילכו כרצונם"

ויסעו ויבואו עירה סניטיען. והי בבואם העירה ויעברו דרך בית אחד [בבית הזה היתה אכסניה שלו בעת שישב סמוך סניטיען]. אשר גם שם חלתה אישה אחת מילדת ומחלתה מחלה אנושה, עד שהיתה גוססת. והאנשים מאנשי הבית בכו מאוד. ויעמוד שם הבעש"ט ויכנס להבית. ומדי בואו ביתה חשבו האנשים אשר עמדו סביבותיו אשר כבר יצאה נשמתה. ויכסו את פניה כדרך המתים והדליקו נרות. והי בבואו אמר לגלות פניה. ויבט בפניה ויאמר לכבות הנרות. ויאמר לה: "אני גוזר עליך שתשבי על מטתך". ותשב. ואח"כ אמר לה: "אני גוזר עליך שתתוודי ותאמרי ויודוי". וכן עשתה. ויאמר: "עתה תהיה לך רפואה". והי בזמן קצר שבה האישה לאיתנה והאריכה האישה שנים הרבה, מאה ועשר שנים. וידעו הכל שחיייתה ע"י ברכת הבעש"ט. וכל ימיה הלכה עם שאר המיילדות לכל אישה יולדת וביתה עומד עד היום סמוך לבית חבורת תהלים.

וע"ז אנו אומרים ישמח משה במנת חלקו כי אינו רוצה ליהנות מאחרים עכ"ל וח"ש ויקהל משה את כל עדת בני ישראל לשון עדי כי משה קבץ כל עדיי ישראל כמו שאמר ומשה יקח. אמנם נהג טובת עין ואמר לישראל וינחם אותם כי יש להם תקוה שיחזרו להם עדיים ע"י שמירת שבת, זה שכתוב "אלה הדברים וכו' וביום השביעי יהיה לכם קדש" ותזכו בעדייכם.

³⁹ וראה לגאון חיד"א (פני דוד פרשת ויקהל), שמעתי אומרים על מה שכתוב בש"ס פרק רבי עקיבא, בפירוש "ויתנצלו בני ישראל את עדים ומשה יקח את האהל", שכל עדיי ישראל אשר נסתלקו זכה משה ונטלם וח"ש "ומשה יקח את האהל" לשון אור שלקח כל האורות מעדיי ישראל. ואמרו המקובלים דמשה בענותותו לא רצה ליקחם לו לגמרי רק שמורים לישראל ובכל שבת מחזירין אותם לישראל והן הן נשמות יתירות לישראל

כל הזכויות שמורות להשם יתברך
מותר ומצוה להעתיק (כמתכונתו) לצלם ולהפיצו ברבים.
לתרומות והקדשות – 054-8443818

העלון מוקדש

לרפואת אברהם בן חנה יצ"ו. רוטיל בת חנה נ"י.
להצלחה ופרנסה טובה למשפחות אדרעי ונדב יצ"ו.
ולהצלחה ובריאות איתנה ליולדת – ספיר בת יעל נ"י,
והתינוקת פאר בת ספיר נ"י.

השיעור השבועי מתקיים בע"ה בכל יום שני בשעה 20:30 בבית הכנסת
"מזל אריה" רחוב מזל אריה, פסגת זאב ירושלים.

"לעזרת ה' בגבורים" – הציבור הקדוש [בפרט אוהבי, ומעריכי הצדיקים] נקרא
להרים תרומתו (כל תרומה תתקבל בברכה) להמשיך פעילות העלון – לשומעים
ניעם ועליהם תבוא ברכת טוב. ניתן ב"ביט" לפרטים – 0529569828

העלון מופץ חינם לזיכוי הרבים

ניתן להשיגו כל שבוע החל מיום שלישי בחנות "ברכת הקודש"
רחוב משה דיין 107, פסגת זאב ירושלים.

כמו כן ניתן להשיג בחנות את ספרי המכון:

בס"ד

ברכת הקודש

תשמישי קדושה	ספרים	טליתות	ציצית
ספרי קודש	כלי כסף	מזוזות	תפילין

רח' משה דיין 107 - פסגת זאב, ירושלים
טל: 077-4248262

 <p>"ברכת ה" אוציקלופדיית ברכות צבשנית, כלי ברכות, מנחה וערבית ושדך (נוהל כ"ס)</p>	 <p>"המשביר" קשריו של האדם הגדול בענקים עם נדו"ל ישראל</p>	 <p>"אהוב ישראל החדש" סנטל אהוב ישראל בסדר פרשיות השבוע והמועדים</p>
---	---	---

לקבלת העלון בכל שבוע whatsapp שלח למספר 0529569828 וכתוב "צרף אותי
לקבלת העלון". כמו"כ ניתן לקבל את העלון במייל – eliezergg626@gmail.com